

segona època - núm. 46

dissabte, 14 març de 1931

subscripció: una pta. al mes

les pròximes eleccions municipals

Romanones, prototipus de l'astúcia política, va creure que abans de córrer l'aventura d'acudir als comicis per a la formació d'unes Corts, calia tantejar l'opinió per un mitjà menys perillós que aquell i, a l'efecte, el govern Aznar ha convocat eleccions per a la total renovació dels Ajuntaments. Cal reconèixer que Romanones és un home que flaira el fracàs i que sap prendre les precaucions necessàries per tal d'aconseguir reduir tot el possible, l'abast del mateix.

Aquests antecedents, que coneix tot hom qui és preocupa de la cosa pública, deixen entreveure la importància i transcendència de la pròxima lluita electoral, puix que el resultat de la mateixa permeirà augurar el fall que aconseguirà en darrera instància el plet que sostenim aferrissadament els elements que aspirem a una purificadora renovació del nostre ambient polític, contra els que a ultrança volen sostenir tot el vell i caduc que constitueix la remora que obstaculisa el progrés del nostre país.

Tant pel valor simptomàtic del resultat de la lluita, com pel profit polític que de la mateixa n'obindrà el qui assoleixi la victòria, precisa que les esquerres es colloquin ràpidament en situació d'acceptar la batalla en el sentit en què les dretes la plantegen, que no és precisament el de denfesar la dinastia, sinó el de derrotar definitivament el republicanisme. Els monàrquics, especialment a Catalunya, esporuguits per la força cada dia creixent de l'ideal republicà, bandegen momentàniament dels llurs idearis els matisos polítics que els diferencien, i així veiem com deixen de dir-se dinàsties per tal de confondre's tots sota la denominació genèrica de dretes i eixoplugar-se davall de la bandera de l'ordre que ofereix totes les característiques del més arcaic reaccionarisme.

Les futures eleccions municipals seran la primera topada entre el tradicionalisme polític que ha fet la dissort del nostre país i que cap esperit modern pot acceptar, i els homes veritablement progressistes que malden per les llibertats individuals i collectives. Ens ho fa creure així la maniobra que realitzen els dretistes de diverses poblacions de Catalunya, entre les que s'hi troba la nostra ciutat, la qual, segons sembla, serà també camp de lluita aferrissada gràcies a les obligacions que els directius del partit denminat de Centre que Cambó i Maura han inventat per tal d'ésser útil a la Monarquia, han imposat als regionalistes domiciliats en terra catalana. Segons informacions de bon origen, els regionalistes treballen activament per a la concentració de tots els elements de dreta, àdhuc els jaumins, amb la sola exclusió d'unes quantes persones de les quals es prescindirà més per qüestions

d'ordre personal que per incompatibilitats polítiques. Entre conservadors, liberals i regionalistes no pot haver-n'hi cap d'incompatibilitat política després de la formació de l'heterogeni gabinet que actualment exerceix la governació del país. Els únics elements que hom no compront prou bé que formin part de la concentració, són els jaumins; emprò com que l'odi d'uns i altres al republicanisme és superior al sentiment de conseqüència, indubtablement veurem a jaumins i alfonsins lluitar plegats contra els republicans.

Ara més que mai convé, dones, que els elements democràtics de Reus, sapiguem tenir seny per tal de donar a les dretes la lligó merescuda i demostrar-les-hi que no s'ha afeblit poc ni molt el sentiment llegendariament liberal del nostre poble.

L'hora de la lluita, que s'acosta, serà una hora que tindrà una capdal transcendència en els destins futurs de Catalunya i d'Espanya. Serà una hora veritablement excepcional en la que es dibuixarà el nostre avenir i per tal convé que ens posem al nivell que les circumstàncies reclamen. Guanyar les eleccions municipals les esquerres espanyoles, no voldrà dir concretament posseir la República; però en serà una promesa formal que ens donarà braó i energies per a abastar-la. Pèrdre-les, representarà, si no la fallida de les nostres il·lusions, un retrocés incalculable en el camí de la llibertat de Catalunya, llibertat que nosaltres creiem que tan sols esdevindrà positivament generosa i estable quan sia sancionada per la República que nosaltres freturem. Per conveniència política i a l'ensem per dignitat, els elements d'esquerra de Reus hem d'acceptar la lluita en les condicions en què se'ns plan

teja, però, sense oblidar ni un moment que la finalitat immediata de la mateixa és guanyar i que el guanyar significa governar i administrar una ciutat que té pendents de solució els més complexos problemes d'urbanització. Les esquerres, solament guanyant ja col·laborarien a l'acció comú encaminada a fer triomfar la República; emprò si no estessin capacitades i preparades per a regir el nostre municipi, al poc temps fracassarien, causant un gran dany a la ciutat i a l'ensem al prestigi dels propis partits als quals els regidors republicans perteneixessin.

Es per ço que devem fer tot el que estigui al nostre abast per a portar a casa de la ciutat els elements més austers i a l'ensem més prestigiosos i més ben considerats per l'opinió pública per tal que sien una garantia de conseqüència política i una promesa d'honestat i assenyada actuació consistorial.

Hem de mesurar ben bé la transcendència d'aquesta acció conjunta dels republicans locals per la qual propugnen i no hem de perdre de vista que no s'ha de pactar una coalició occidental sinó una intel·ligència permanent, per ço que al Municipi faci referència. El guanyar les eleccions és cosa planera que no exigeix grans sacrificis; el mantenir la cohesió dels regidors per tal de constituir la majoria que ha d'imposar el seu criteri en totes les qüestions municipals, ja és més complicat i reclama una major comprensió i ductibilitat. Cal dones, que la intel·ligència que estan laborant els representants dels partits republicans no sia simplement un pacte electoral, sinó una completa estructuració de la futura majoria republicana de l'Ajuntament

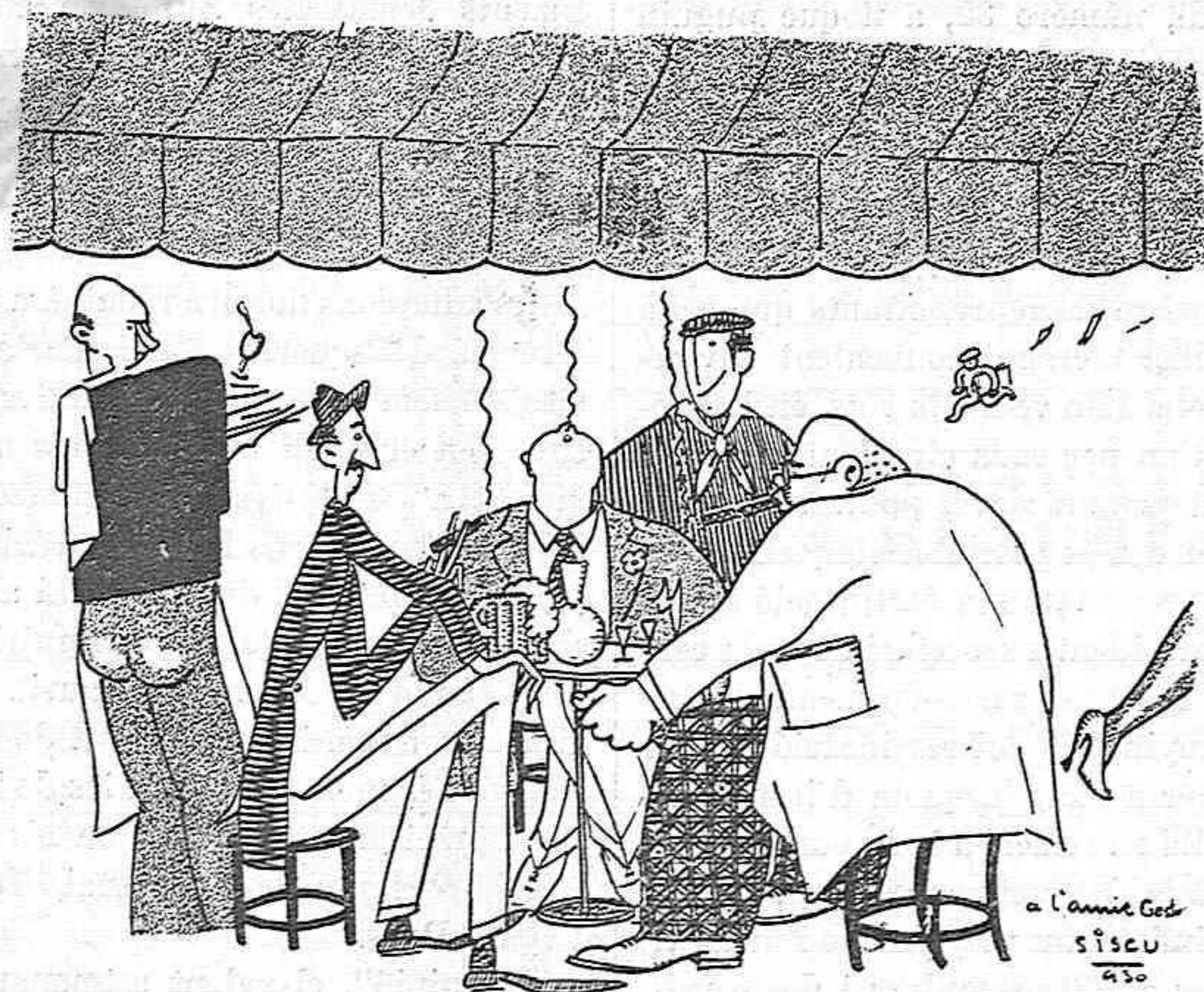
improvisacions

MALES LLENGÜES. — Els qui per haver seguit món han tingut ocasió de fer coneixença amb gent de diverses nacionalitats, asseguruen que els reusencs som els homes més ben dotats per a malparlar del pròxim i els que posseïm més inventiva per a deshonorar a l'adversari, desacreditar al conegut i ridiculitzar a l'amic. Potser sia exagerada l'opinió que hem transcrit; però el cert és què els de Reus tenim una acusada predisposició per al cultiu de la crítica derrotista i que, entre tots, oferim la més completa gama de rebentadors que hagi pogut idear l'home més astut i més pervers. El to més estrident de la mateixa està representat pels tarambanes que mancats de qualitats per a fer quelcom de pràctic en la vida, s'entreguen en cos i ànima al divertit joc de llevar la pell àdhuc a les persones a les quals adulen i rendeixen estúpid vassallatge. Aquesta casta de males llengües practiquen la maledicència com un esport. Per a ells l'inventar una calúmia verossimil que arribi a fer mella en el prestigi de l'amic al qual han escullit per víctima, té tanta importància com per a l'home de laboratori la descoberta d'un remei guaridor o per al literat concebre una obra de gran envergadura. Els males llengües professionals, no es contenten en comentar la vida pública dels homes; per a ells criticar el criticable és innocent i pueril: l'ungla de l'escorpí no va ésser creada per a fer pessigolles sinó per a produir ferida mortal i ells han de fer d'escorpí fiblant el que els homes decents i correctes tenen per més sagrat i respectable.

Seguint la degradació que la gama ofereix topem amb els rebentadors graciosos. Aquests, ordinàriament bots inflats de vanitat i d'estultícia, rebenten el pròxim no precisament per a causar-li dany sinó perquè en la rebentada troben ocasió de fer lluir el propi enginy i les pròpies dots de gràcia i d'agudeses. Hi ha individu graciosos que per tal de fer gràcia sacrificarà l'honra que ve més obligat a respectar. Aquests xerraires incontinentes que desconeixen el fré de la decència i de la bona criança, solament poden fer broma a expenses de les persones, ço que fa que la seva comicitat esdevingui repulsiva i barroera.

Descendint un altre esgrao ens trobarem front a front dels envejosos que fan servir la hipocresia com a arma homici-

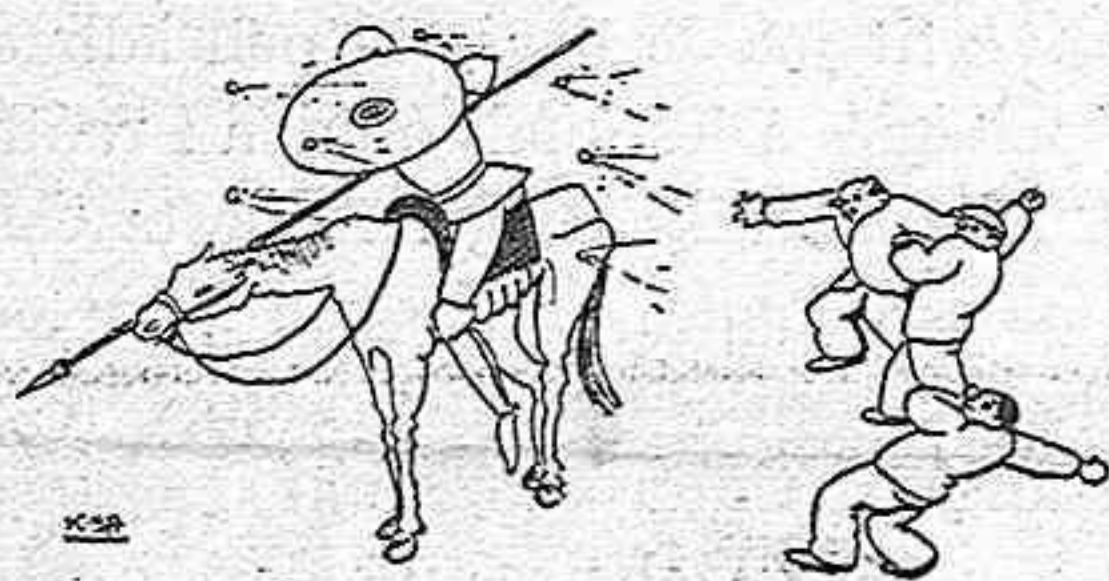
— Diuen que treuran els canons del monument a Prim.

— Com que la Comissió d'Iniciatives vol demanar que la conferència del desarmament es celebri a Reus, és convenient predicar amb l'exemple.

da. La visió del triomf de l'adversari contrastant amb els llurs fracassos; la noblesa agena comparada amb la pròpia maldat els encega i vençuts per l'endèriament no reparen en mitjans per tal d'entrebanar el pas del que triomfa o d'anullar al que malda noblement en profit d'un ideal. Els envejosos són tan nocius com qualsevol altra de les descrites espècies de rebentadors i més terribles que els altres per quant el fet de treballar a l'ombra els facilita l'èxit i els manté en la impunitat.

Podríem establir una infinitat de graus en la pauta dels maldients; però per tal d'abreujar, no més afegirem a la llista que deixem feta els rebentadors sense malícia, aquells que malparlen a l'impuls de la vehemència i que es permeten atribuir defectes i negar qualitats a persones a les quals solament coneixen de vista. Aquesta escola de rebentadors és potser la més nodrida i la més lamentable perquè figuren en ella homes que per la llur cultura i la llur representació deurién ésser models de sensatesa i d'equanimitat.

Tots aquests maldients plegats no tindrien cap importància si no hi havia qui fent-los d'oient els tolerés i els ajudés a fer més eficaç la tasca demolidora. Dissortadament escassegen els que en oír que es rebenta injustament a l'amíc o al company reaccionin i obliguin dignament al rebentador a mossegar-se la llengua verinosa. I manquen els homes disposats a actuar de Quitxot, perquè tot-

hom té por de despertar la rancúnia dels difamadors i esdevenir víctima dels mateixos. Inútil precaució per cert! Tots plegats podem tenir la certesa de que no hi ha ningú que pugui lliurar-se d'ésser bescantat. El qui avui és la riota dels que adulen al malparlat, pot ben recitar al concurs la quarteta que figurava en una llosa que tapava un nínxol del Cementiri del Roser:

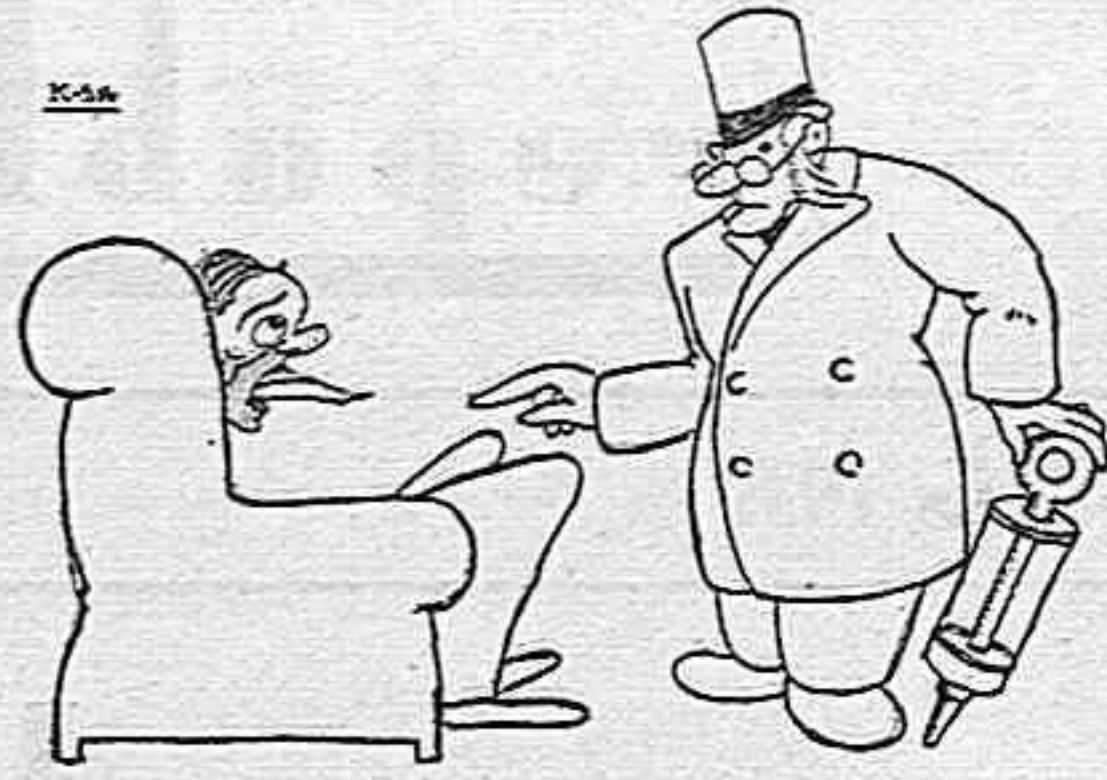
Hombre que viéndome estás
nunca te burles de mí
que como te ves me ví
y como soy te verás.

Si per més que adulem als males llençues tard o d'hora hem de ser les seves víctimes, perquè no ens rebelem dignament per tal de que sia respectat tot ço que mereixi respecte?

Enhorabona que s'exerceixi la crítica estimulant i moralitzadora, que es prodigui el comentari a tota acció pública i que es discuteixin serenament totes les opinions emeses a la llum del dia; però respectem el sagrari de la vida privada. No inventem defectes per a aplicar-los a qui ens convingui, ni volgüem descobrir intencions que ningú pot saber si realment existeixen. Pensem que la difamació o simplement la censura despietada contribueix poderosament a allunyar de les activitats polítiques als homes de susceptibilitat afinada, els quals, són els que reuneixen les condicions de dignitat que deuen concórrer en els veritables representants del poble i, per tant, els que millors serveis podrien prestar a la col·lectivitat.

Aquestes suggestions sobre el que cal fer per a guarir-nos d'un vici lleig i per-

niciós, les dediquem als reusencs en general, als blancs i als negres, als doctes i als indoctes, als homes d'esquerra i als de dreta, als que van a peu i als que passen en automòbil.

Dissortadament no podem establir excepcions ni preferències, perquè a Reus, hi ha cada semi-aristòcrata mossegair i cada home de dreta amb llengua verinosa, que "Ignor" es sent content de pertènixer a la més autèntica democràcia.

IGNOR

La conferència d'esquerres

Convocada per la comissió organitzadora, el diumenge passat, a les deu de la nit, i al local de l'Ateneu Republicà de Gràcia, va tenir lloc una reunió preparatòria de la Conferència d'Esquerres. Foment Nacionalista Republicà, va enviar-hi exprofessament els seus representants.

La comissió organitzadora va donar compte de les gestions portades a terme des de la seva constitució i de les dificultats amb què havia topat per a poder-se desenrotllar normalment. Aquestes dificultats sobradament conegudes de tothom, censura, persecucions, suspensió de garanties, etc., impediren sempre anar a la convocatòria definitiva de la Conferència.

Canviades impressions respecte el moment polític català actual i havent convingut tots els reunits, en la necessitat d'anar a la immediata convocatòria i celebració de la magna assemblea, s'acordà per unanimitat fixar els dies 17, 18 i 19 vinents per a reunir-la.

Aquesta setmana hauran estat enviades totes les ponències als centres adherits de tot Catalunya, a fi de què aquests les estudiïn detingudament i facin les observacions i esmenes que hi entenguin convenients. Les esmenes formulades, els delegats de les entitats deuran presentar-les a la comissió organitzadora el dimarts, dia 17, a la nit, i al mateix local de l'Ateneu Republicà de Gràcia, carrer de Verdi, número 32, a fi que puguin ésser examinades convenientment per a la seva ordenació, abans de sotmetre-les a la magna assemblea deliberant, que es reunirà el dia següent, dimecres, dia 18.

A aquesta assemblea, podran assistir-hi el nombre de representants que cada grup adherit eregui convenient enviar-hi, tots ells amb veu. Els vots, en la proporció d'un per cada cinquanta socis de les entitats adherides, podran delegar-se en un o més assembleistes, els quals deuran presentar una certificació signada pel president i secretari de cada centre, del nombre exacte de membres que hi pertanyin, la qual certificació servirà demés per a fixar la quota d'inscripció, que oscilla en relació a la importància de les entitats. Els setmanaris i diaris adherits, tindran un vot, els que fan un tiratge fins a 500 exemplars i dos o més, en la mateixa proporció, els que superin aquesta xifra. També podran assistir-hi amb veu, i sense vot, mitjançant una mí-

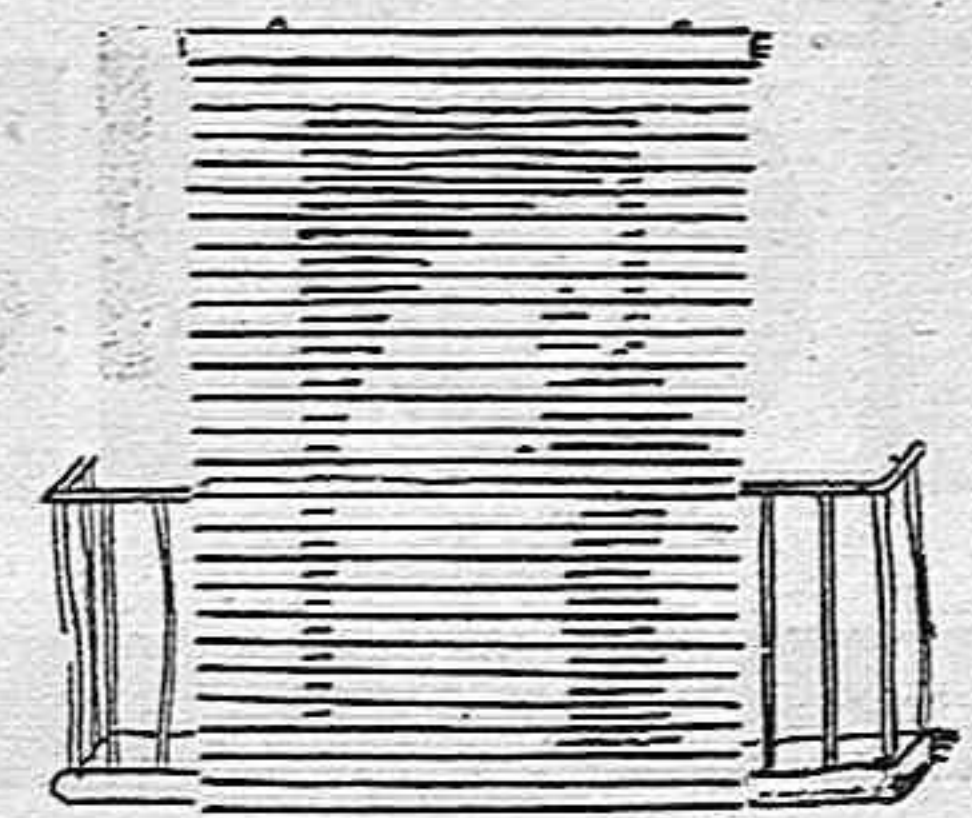
oficines electorals

FOMENT NACIONALISTA REPUBLICA, TE MUNTADES LES SEVES OFICINES ELECTORALS I LES POSA A DISPOSICIO DELS CIUTADANS QUE VULGUIN CONSULTARLES.

CAL OBSERVAR QUE LES LLISTES ADOLEIXEN DE REMARCABLES DEFECTES, QUE S'HAN AFEGIT NOVES SECCIONS I QUE S'HAN MODIFICAT ELS COL·LEGIS ELECTORALS.

ES NECESSARI, DONCS, CONEIXER BE SI HOM POT VOTAR I ON DEU VOTAR.

HORES D'OFICINA: DE 9 A 11 DE LA NIT.

Indiscrecions

A mesura que hom va escampant les seves relacions es convenç més i més de què la nostra ciutat ha estat pròdiga en repartir els seus fills per tots els ambits de la terra. Quan no és un home vingut al món al Raval de Santa Llúcia, és un fill d'un ciutadà la partida de naixement del qual cal cercar al Registre Civil del carrer de Sardà.

El jove conferenciant que l'altre dia honorà la tribuna del nostre casal, no n'és de Reus, però el seu pare i la seva mare, com no podia menys d'ésser, nasqueren entre el Passeig de Mata i la Rambla de Mazzini. Això fa que restin ací oncles que mantenen bones relacions amb la família i els quals en tenir coneixement de què el nebot havia de parlar en públic sentiren el desig d'anar-lo a oír. Assistí l'oncle a la conferència i una vegada acabada, en amical tertúlia prengué part en les converses que es descabdellaren. Es parlà de relacions familiars, dels respectes i consideracions entre ascendents i descendents i l'oncle, explicà:

Amb aquest no n'hi he fet cap de viatge. Però amb el seu germà anàrem en una ocasió a París. De dia fèrem feina plegats, ens passejàrem junts, però en venir la nit em semblà bé deixar que sortís sol i em vaig quedar a l'Hotel per tal d'escriure postals a parents i amistats. Passaren dos o tres dies i, la veritat, per si no hagués entès que les guardies han de rellevar-se, vaig preguntar-li una nit. I bé: i tu que no n'has d'escriure cap de postal?

L'exposició actualment oberta en el Centre de Lectura, d'Imatgeria popular, és una cosa ben notable. Els boixos, les caricatures, les estampes velles fan força goig de mirar i les persones enteses i les que si no ho som ens interessa de poder aconseguir un major grau de suficiència ho celebrem amb elogi. Això no vol dir que no hi hagi qui hi tingui alguna cosa a observar per allò de què no totes les coses es fan a gust de tothom.

—Hi trobo a faltar ex-votos, deia un bon amic de casa, un d'aquells homes que saben contribuir a la major glòria del carrer de Monterols amb el seu esplèndid establiment de gust refinit, i saben també donar una nota de color en les festes de carnaval. Una col·lecció ben triada d'ex-votos hi aniria molt bé. En una església del meu poble, a Valls, n'hi ha un què mereixeria un lloc preeminent. La pintura, perfectament d'ex-voto. El llit, el malalt, la dona agenollada, la Mare de Déu aureolada i al peu del quadre la següent llegenda: "Tenia un rincón, no podía hir y fuí". I si no n'hi hagués prou amb aquest, podrien portar aquell clau que es guarda com a ofrena cordial i el qual present es justifica amb les següents paraules: "Se lo empasó y lo izó".

Tanmateix el bon amic ens convençé de l'utilitat d'ampliar l'exposició d'Imatgeria.

Les noves esquerres

En les generacions de cada poble, les seves collectivitats polítiques es par- teixen sempre en actituds contraposades i definides. Per una banda els que es consideren com a una continuació de les idees germinades anteriorment per la generació passada. Per altra banda, altres que creuen que les ideologies corrents no són perfectes i que és urgent superar-les amb credos més radicals. Hi ha una massa que s'acomoda fàcilment al fet actual, que insisteix en les normes establertes, que diu que és millor no tocar les coses tal com estan i que, amb el last feixue dels interessos creats, no volen que es modifiqui l'*stat quo* present amb la temença de què qualsevol costum o llei que es toqui ens portarà un mal pitjor. Enfront d'aquesta massa n'hi ha una altra que la condemna i que, generosament commoguda per la injustícia del vigent estat social, vol modificar-la i superar-la.

No és còmoda cap de les dues situacions en els moments de lluita. Els qui per hàbit o per constitució s'aferran a les tassis tradicionalistes, perceben intuïtivament i d'una manera més o menys confusa que no tenen raó absolutament. Tenen d'experimentar l'amargor de la injustícia i la imperfecció que intenten defensar i, si són intel·ligents, estaran penetrats de moltes idees noves que fan voleiar els polítics de l'altra banda. Aquest dualisme els treu l'elasticitat necessària i entren a la palestra mig derrotats per ells mateixos.

També estan en perill els qui ostenten idees d'avantguarda. Per la seva posició, tal com els qui estan en l'avançada d'un exèrcit, reben els desenganys que provenen de tota recerca de la veritat que, com un esfínx, està davant seu, i tenen que lluitar a la vegada i potser amb més braó, amb la massa retardatària que des de sòlides posicions els hostilitza per les espatlles.

Aquesta divisió que hem convingut en anomenar de dretes i esquerres no és absoluta pels motius que hem senyalat. Més que una línia divisòria que separi les dues ideologies extremes, podem dir que hi ha dos polaritats unides per una línia, al llarg de la qual i amb successiva mediatització, s'hi installen els grups i subgrups polítics. I fins aquests grups i subgrups s'escindeixen en el seu si amb tendències que deriven cap a la dreta o cap a l'esquerra.

Així és estructurada la vida política dels pobles i repassant la història llur es veu que tots s'emmotllen a la mateixa pauta. A Catalunya el fet ha estat palès des de que com a nacionalitat té una consciència política.

Al costat d'aquest fenomen i com a corolari del mateix n'hi ha un altre. Els partits no són una cosa estàtica, sinó que per les contingències històriques, evolucionen, els uns en el sentit de fer-se més radicals; els altres, al con-

trari, girant-se cap a la dreta amb un moviment conservador i retardatari. Fins diríem que un partit polític no és una cosa, sinó que és un moviment. Observant un partit polític veurem que sempre està intentant superar el que semblava principi material de la seva unitat. Quan aquest dinamisme s'acaba, el partit automàticament deriva cap a la dreta i (d'allí, cap a la fosilització i extinció.

En els moviments que fan els partits en aquestes lentes però contínues migracions deixen un buit al seu costat d'identica manera que un pistó, a l'ascendir per dintre el cos de bomba, deix un buit a sota seu. Aquest buit, però, aviat s'omple perquè en la política com en el món físic hi ha el que deien els antics un horror al buit. Una massa es precipita àvidament al lloc que han deixat lliure els que l'han abandonat.

Un fenomen així és el que veiem a Catalunya en el moment present. La Lliga primer va evolucionar cap a la dreta, cap a la dreta més extrema. Aquest moviment en va condicionar un altre: el de les dues Accions fusionades que, en un moviment suara ben manifest, s'hàn corregut decididament cap al centre. Aquesta doble actitud ha creat un buit, un grandíssim buit que s'obre des d'aquest centre quasi bé dretista fins als extremistes violents de l'extrema esquerra. I aquest buit ara el veurem omplir inevitablement tal com entra l'aigua tumultuosa per la vàlvula del cos de bomba. La joventut en primer rengle i tots aquells — joves d'esperit — que porten ideals generosos, que no es conformen amb les fórmules polítiques d'avui, estan disposats a omplir fervorosament aquest lloc.

La confirmació pràctica d'aquestes premises teòriques està en la imminent Conferència d'Esquerres. El fet d'abstenir-se'n marcarà per definició una línia divisòria. Els qui estiguin ençà d'aquesta línia seran les autèntiques esquerres, les esquerres ansiades pels qui sentin nobles ideals de renovació.

Les conclusions que surtin d'aquesta Conferència tenen que ésser per força inspirades en les bases directrius dels grans partits que governen els països més civilitzats d'Europa i Amèrica, on es regeixen per veritables democràcies, on la delegació de poders és més autèntica i on la política social ha donat als treballadors el màxim de benestar i seguretat.

Es hora de què Catalunya, proper el moment de la seva llibertat, compti amb grans masses esquerranes perquè pugui nèixer a la vida internacional regida per principis dignes d'ella i que puguin honorar — davant del món — un gran poble.

J. R.

UN MATI, A L'AERODROM

Anem, lector, aquest matí tan tebi, tan ple de sol, al Prat de Llobregat. Disfrutarem del nostre *week end*. Deixarem per uns moments les nostres preocupacions. El nostre pensament no estarà torturat ni per la política ni pels negocis.

Vaja, lector; estaràs content. Quin aire més pur es respira! Escolta com ja se senten els motors. Mira per entre els pins com s'aixeca un aparell. Cuitem cap a l'aeròdrom. Veuràs, lector, un espectacle que segurament t'interessarà.

Una avioneta al mig del camp preparada per a sortir. Tota ella pintada de blanc. Al seu costat, parlant alegrement amb un grup d'admiradors, una noia. Serà precís que ens aturem a contemplar uns instants aquesta noia. Val la pena. Petita, prima, agíl, graciosa. De vint a vint-i-dos anys. Rossa, tallats molt curts els cabells. Uns ulls blaus; una cara bonica, atractiva. Un trajo blanc de mecànic que tapa tota vestimenta femenina. Dos detalls: unes sabates minúscules, empetitides encara per l'amplada del camall folgat i una faixa de seda vermella que rodeja la cintura.

Uns preparatius. L'aviadora, amb moviment d'elàstica energia, puja dalt de l'aparell. Aceleració del motor. Una mà — una mà d'ungles rosades — que fa adéu. I l'avioneta blanca es remonta in-gràvida per aquell cel tan blau.

Mentre aquest ocell brugidor vola per

damunt nostre, és necessari, lector, que nosaltres, pobres mortals aferrats a la terra, meditem un poc sobre el que hem vist. Hem vist el *summum* de la deportivitat encarnada en una noia de vint anys. Aquesta noia no pot ésser distreta, ni mística, ni tindre el cap ple de fantasies; no pot ésser sensual. Té de tenir els peus ben apoiats en la realitat. Té d'ésser valenta, executiva, freda i ràpida.

Mirall claríssim aquest en què es mirren les generacions actuals. Davant d'aquest mirall la joventut masculina no pot fer altra cosa que ésser deportiva: neta, elegant. En última instància, sempre fan els homes el que volen les dones. Pensem un moment en la rialla franca que llensaria aquesta aviadora si al baixar de la seva excursió magnífica un galantejador li fes anàlisis psicològics o li recités poesies decadents de Verlaine. Les dones joves d'avui dia són desplaents de Robert Greslou, *le disciple*, superhome cerebral que Bourget dissecà amb amor. Admirem més l'home enèrgic, l'es-

quiador hàbil o l'intrepit motorista.

Hi ha qui pensa que els homes de les anteriors generacions no van acabar de comprendre mai a les dones i que potser els d'ara les comprenen més perquè les idealitzen una mica menys que aquells llagrimosos amants de Campoamor o Bartrina.

Convinguem, lector, en què s'ha progressat. Els dos sexes s'han acostat, mirant-se amb els ulls oberts, sense turbació, tractant-se com si fossin camarades, no amb aquell erotisme trist i agut del segle passat. I convinguem també en què això té una gran importància. I que el jovent que puja, amb una actitud davant de la vida més digna i profunda que la dels seus avis, més somrient i humana que la dels seus pares, ha d'intervenir molt aviat en la vida social i que aleshores, amb la sinceritat que el caracteritza, sense respecte per les institucions passades, podrà governar amb una energia desconeguda fins ara i que pot ésser la salvació del país.

GESTUS

Ben mirat la moda pels vestits està feta de mil i un detalls que a cada vestit el diferencien molt d'un altre quan el tall i la silueta són aproximadament els mateixos: la que han dictat els modistos i que nosaltres seguim sense replicar gaire; fem comentaris, fins propòsits més o menys favorables a la moda però al moment oportú res, tots els arguments van per terra i portem el que ens manen. Que el matí d'una manera a la tarda un altre i a la nit un altre oh! i encara segons les èpoques i les ocasions: dones les dones canvien de trajos amb una diligència esgarrifosa, i clar, per canviar tan sovint es té que tenir el rober ben proveït, i poques són les que resisteixen a la temptació de trajos bonics en una moda tan femenina i tan refinada com la que estem passant actualment on els detalls contribueixen d'una manera interessant a l'èxit del conjunt.

La forma dels sombreros sembla que s'hagi estabilitzat puix es porten, encara, petits; també n'hi ha per totes les ocasions: pel matí i esport de jersey o teles fantasia jersey de palla o tela; per la tarda tota mena de palles i no és fins més endavant que veurem les boniques capelines de fines palles exòtiques flexibles com la mateixa roba. En aquestes formes molt elegants, hi veurem guarnits de plomes — plomes curtes — llagades i sobretot flors dominant la camèlia blanca.

MARIA ASERET

FOMENT NACIONALISTA REPUBLICÀ

Es convoca a tots els socis d'aquesta Entitat a la reunió general extraordinària que tindrà lloc avui dissabte, a les 10 de la nit, per tal de tractar de la convocatòria de la Conferència d'Esquerres de Catalunya i de les properes eleccions.

Donat l'interès polític d'aquesta reunió el Consell Directiu i el Comitè Polític preguen l'assistència a la mateixa.

conferència d'en Pujol i Font síntesi de la civilització

El passat dissabte a la nit ocupà la tribuna del Foment Nacionalista Republicà el jove i culte advocat senyor Joan Lluís Pujol i Font, per tal de desenrotllar el seu anunciat tema "Síntesi de la civilització".

Cuidà de presentar el conferenciant el president de nostra entitat senyor Josep Andreu. Digué que el senyor Pujol i Font, és el secretari de la Conferència d'Esquerres i l'iniciador de la campanya contra els mals tractes que, en temps de la Dictadura d'Heracli Iglésies, es donaven als reclusos de la presó Model de Barcelona. Per això i pels articles que periodísticament vé publicant al valent setmanari "L'Opinió", creu serà prou conegut de tots els que han acudit a escoltar-lo. Tot seguit cedeix la paraula al conferenciant el qual és saludat amb aplaudiments.

El senyor Pujol i Font, en dirigir-se a l'auditori, ho fa amb els mots de "súbdits reusens". Després diu que en acceptar el convit de vindre a donar una conferència ho feu amb gust i no com a sacrifici, puix els que ens dediquem a la política tenim el deure d'acudir on se'ns demani. Expressa l'emoció que li produeix el parlar per primera vegada a un públic de Reus d'on se'n considera fill ja que els seus pares i avis hi van néixer. El meu avi patern, diu, algú de vosaltres l'haurà conegut dirigint encara el vell diari "Les Circumstàncies".

Explica el perquè en començar ha empleat el qualificatiu de súbdits i és perquè nosaltres, diu, no som ciutadans si no súbdits, encara que aquest mot resulti quecom humiliant; la humiliació, però, no prové de què ens ho diguin si no de què ho som. I ho som perquè vivim en un país on no hi ha ciutadania, on les lleis que amporen els drets dels ciutadans són conculcades, on no impera altra llei que la que dicta el cap de l'Estat.

Nosaltres ens diem ciutadans i civilitzats i és perquè voldríem ésser-ho, però no perquè ho siguem, puix que no tenim el dret de manifestar-nos i hem de viure al dictat.

En temps dels romans hi havia ciutadans que tenien el dret de queixar-se dels tributs, podien demanar que es dictessin noves lleis i tenien el dret d'eleger els senadors. N'hi havia d'altres que eren els esclaus, els quals no en tenien cap, de dret. Nosaltres, doncs, som d'aquests últims.

Defineix, després els mots civilització i ciutadania i es remonta a l'època de Jesucrist. Aquest, morí crucificat però el cristianisme guanyà la humanitat i s'extengué per tot el món. Ara hi ha altres apòstols que lluiten per l'imperi de la justícia i la veritat, i si no moren crucificats com aquell són afusellats pel procediment de la llei de fugues, de la mateixa manera que avui ho fóra Jesús.

Parla de la revolució francesa i diu que aquella amb les seves lluites contra l'absolutisme, la llibertat de pensar, el reconeixement dels drets de l'home i el pacte del poble amb el cap de l'Estat, marca l'empremta de la llibertat. L'enorme tragèdia del nostre país, de totes les nacionalitats ibèriques, no és altra que la lluita constant del poble contra el poder constituït.

Diu que la història ens ensenya que les Monarquies han estat les enemigues

de l'ordre, puix que sempre han procurat minvar els drets del poble i han perseguit els que els defensaven. En demostració de la seva tesi cita el cas de Carles I, el qual suprimí els drets que tenien els pobles d'Ibèria. Cita el cas dels comuners de Castella que foren els primers en sofrir les persecucions d'un rei que la història qualifica de boig, el qual en vida es feu cantar les absoltes. Parla de Felip II que atemptà contra la llibertat a Aragó i perseguí el protesta-

PUJOL I FONT, vist per K.sa

nisme. A continuació cita altres episodis i persecucions durant els regnats de Felip IV, Carles II; de Felip V; de Carles III, de Carles IV, del seu fill Ferran VII, al qual la seva mare qualificava de canalla; i d'Isabel II, fins arribar al del rei actual del qual, diu, no se'n pot parlar.

Com veieu, doncs, en tots temps hi ha hagut gent que s'han sacrificat per la llibertat. Avui també n'hi ha, però la llur actuació no és prou eficaç perquè els hi manca la col·laboració de la massa, dissortadament entregada al quietisme i enamerada de l'ordre. No és que jo, diu, tingui instints crudels, però estic con-

vençut que sense dolor ni sacrifici difícilment triomfen els ideals renovadors.

Parla de la sang que es vessà a Anglaterra, als Estats Units, a França i a Rússia, per a gaudir de les llibertats de què avui disfruten i les quals els val el qualificatiu de països avançats.

A Espanya les seves lluites més crudes han estat per entronitzar un o altre rei. No mai per a implantar un règim de llibertat. Al nostre país hem passat sense una protesta viril la desastrosa guerra de Cuba, la desfeta del Barranc del Llop i els set anys de Dictadura.

Els països que no marxen al compàs del progrés acaben quedant a mercè dels pobles llops, puix que en quedar estancats són víctimes de totes les invasions. A propòsit d'aquesta tesi cita el cas de Xina, la qual en èpoques pretèrites s'avançà amb el seu progrés sis o set segles als demés pobles; vingué un dia, però, que adoptà el mot ordre i quedà estancada, el mateix que passa a la Bessària.

La civilització i la llibertat van agermanades i per això veiem com l'hegemonia d'Europa passa a Amèrica. Allà es va de dret a una nacionalització de la indústria encarregant l'afer a gent competent. En canvi a Espanya les coses marxen al revés. Aquí per a cercar la solució d'una crisi industrial cotonera, es nomena al general Milans del Bosch, quan el natural seria que se li encarregués el comandament d'un exèrcit.

Blasma contra els governants que han dit que som ingovernables; els quals s'han apoderat de la governació de l'Estat en nom d'una tècnica i una cultura que no han conegut mai.

Per tal d'alliberar-nos d'aquesta talfa de governants, cal que els joves (i al dir joves no em refereixo, diu, als que tenen pocs anys, si no als joves d'ideal, puix Pi i Margall abans i Macià encara avui, malgrat els seus 70 anys, han tin-

gut sempre una fe cega en el triomf de llurs ideals) fem tota mena de sacrificis enduts per un ideal de llibertat i justícia, que és l'únic que fa grans als pobles.

El públic, que durant el parlament del senyor Pujol i Font el va interrompre amb aplaudiments, en acabar el fa objecte d'una gran ovació.

En acabar-se l'acte hom recomana als assistents vulguin contribuir a la subscripció pro-víctimes oblidades que hi ha oberta en el Foment Nacionalista Republicà.

En tren, en cotxe o simplement a peu, haureu fet, vosaltres, algun viatge en nit de lluna. Gosaria dir que us heu sentit impressionats per la llum blanca que ha il·luminat el vostre paisatge. No us hi haureu entretingut massa o us hi haureu parat en contemplació segons ha estat el vostre temperament, però si em volguessiu assegurar que no ha fet cap escantell en el vostre esperit; si em volguessiu dir que us ha passat desapercibuda la blancor de la terra i la claredat del cel; si m'afirmessiu que no heu tingut, un instant, si voleu, la sensació de què aspiraveu una aroma desconeguda que perfumava tots els camins, sincerament, francament us haig de dir que posaria en dubte les vostres paraules.

Jo, avui, trobant-me impossibilitat, durant el dia, d'efectuar la meva caminada al voltant de la meva cambra, no he volgut finir la jornada, sense trobar la llumeneta que alegra la grisor de les vint-i-quatre transcorregudes. No he volgut lliurar-me al descans quotidià sense la flor boscana que es troba escondida entre els éssers que m'acompanyen en el meu món microscòpic, i com us ha passat a vosaltres mantes vegades, he fet el viatge de nit, i com a vosaltres, en moltes ocasions, la lluna m'ha acompanyat en la meva sortida.

Però, si vosaltres, amics, no heu percebut una fonda emoció en rebre, en plena naturalesa, la llum freda que aclaria els vostres camins, jo he sentit un gran plaer en posar la cambra a les fosques i obrir de bat a bat la finestra per tal de què la blanca claror de la lluna entrés abundantment i saturés les quatre parets del meu clos d'aquell ambient melangiós que, a despit del temps passat, les meves potències el senten com en els dies, ja llunyans, de la meva joventut. Segut davant la taula on no arribava el raig de lluna que mig partia el despatx, m'he sentit transportat a dies pretèrites en que hom percebia encara les remors esmortuïdes d'un període decadent, i he pensat en si tanmateix és del tot desaparegut de les nostres consciències, el sentit del romanticisme, que creïem tan lluny de nosaltres i que, no obstant, posa a homes de cap als gallets oberts, en porta d'altres a les presons, en foragita d'altres de les terres llurs, mentre hi ha qui menysprea la generositat, l'altruisme, la idealitat dels que sacrifiquen la llur tranquil·litat, la llur llibertat, la vida.

ABARIS

—Trobo que per ésser de ciutat camina molt lleuger per la muntanya.

—Es que és de Reus i deu estar entrenat de tant passar pel carrer de Castellar i Plaça de Prim.

imatgeria popular : exposició i conferència de Joan Amades al Centre de Lectura

Avui fa vuit dies que tingué lloc al Centre de Lectura la inauguració de l'exposició d'Imatgeria popular. Trobem un encert, que en molts casos hauria d'ésser ja costum, haver precedit la seva obertura d'una conferència, explicada pel conegut etnògraf senyor Joan Amades, sobre aquesta branca tan interessant del nostre folk-lore.

D'aquesta conferència treiem les dades següents sobre la nostra imatgeria popular.

L'Auca és una producció artística popular eminentment catalana. Probable-

ment, el seu nom equival a oca. Això indicaria ja un dels seus destins primitius, el joc. Sembla, però, fora de dubtes, que, originàriament, les auques, conjunt en un principi de signes preferentment astronòmics, servien per a la predicció de l'avenir i altres usos cabalístics. Fins més tard, com passà amb els naips, els quals, encara avui, serveixen per ambdues coses, el seu ús místic no degenerà en joc d'atzar. Quan, a l'edat mitjana, els butxins de Catalunya demanaren,

sense aconseguir-lo, un augment en llurs sous, se'ls concedí la facultat exclusiva d'autoritzar o permetre, mitjançant percepció de drets, certs jocs d'atzar. Entre aquests jocs figurava el de l'auca amb

daus, costum que ha subsistit durant segles, fins a les darreries del segle passat i començament de l'actual conservat pels infants que s'hi jugaven boles, imatges de cartró, pinyols d'albercóc, etc. Encara que en el llibre de Deliberacions de Girona i en el nomenat dels Novells Ardits de Barcelona, es trobin esmentades les auques — auques de butxí —, el testimoni objectiu més antic que es coneix és l'exemplar conservat al Museu de Vic, procedent de Sampedor, que data de mitjans del segle XVII. Es l'anomenada Auca del Sol i la Lluna que ha estat reeditada força vegades. Els seus quadres contenen signes astronòmics, alguns oficis i una escena del món al revés. Alguns dels primers signes els trobem en l'interessant incunabile "Libro de las Suertes". Fins molt més tard, els

quadrets de les auques no anaren acompanyats d'explicació. Primerament, com en les auques de les bèsties, aquesta consistia simplement en el nom de l'animal, posat en un punt indeterminat. Després, el gravador deixà un espai inferior on gravà una petita explicació, generalment d'una sola línia. Fins a mitjans del segle passat no hi fou estampada una llegenda de caixa, de dues, tres o quatre línies, en general versos. A la mateixa època, en 1848, l'impressor barceloní Marés s'establí a Madrid on edità auques a l'estil català, amb la col·laboració dels dibuixants Puiggarí i Padró i del gravador Gavenyach i altres.

El Romanso té el mateix origen que l'auca, és a dir, és oriund de la nostra terra. És el petit llibre del poble i el predecessor, a més, del periòdic, però amb vida més llarga. Hi ha el romanso més o menys històric o narratiu i el roman-

so líric. Les cançons del darrer poden procedir del poble, i són les que tenen més alt interès etnogràfic, com les de la Flor de Pèsol, dels Xafarroques de Sarra, de l'Alionor, etc. Altres cançons es deuen a poetes i versaires a sou de l'editor. Entre aquestes cal incloure les ballables del segle passat. Formen un tercer grup els romansos satírics, els de bèsties, els supersticiosos, com els de profecies, etc. El romanso consta generalment de quatre planes i conté un gravat a la capçalera. Les fulles estrangeres més comparables al nostre romanso, consten d'un sol full amb un gran gravat central i poca lletra. Són més aviat una estampa.

Els Ventalls eren ja objectes d'utilitat. L'imatge i la llegenda que contenien eren secundaris. Per això han tingut po-

res, tenen, en canvi, un encís d'ingenuïtat o tendresa i una valor emotiva poques vegades superats. Quasi mai es confonien l'imatger i el pintador o colorista. Les estampes il·luminades eren pintades per dones o nens a la trepa, o a clapes de distribució i color arbitraris o sigui pel procediment morese o marroquí.

D'origen exòtic eren les ombres xineses. Amb tot, les naturalitzà a la nostra terra, a mitjans del segle XIX, l'estamper barceloní Llorens.

El conferenciant es veié obligat a reduir i escursar alguns punts de la seva

interessant dissertació, que durà bastant més d'una hora, i a la fi de la qual fou fortament aplaudit.

El senyor Amades havia estat presentat pel President del Centre de Lectura, D. Pau Font de Rubinat.

Seguidament tingué lloc la inauguració de l'exposició d'Imatgeria, bellament instal·lada al saló del Centre, que consta únicament de materials reusenens, la majoria procedents de la rica col·lecció del senyor Font de Rubinat, i els altres

de la biblioteca del Centre i de les col·leccions dels senyors Fransoy, Vilaseca i Vidiella, amb exclusió de la producció reusenca reservada per a una altra exposició.

Boixos de la Col·lecció Pau Font de Rubinat.

polítics

EL CÍRCUL REPUBLICA D'ACCIO CATALANA

Els directius del Círcul Republicà d'aquesta ciutat tingueren l'amabilitat de convidar el dimarts passat, dia 10, als Consells polítics i Juntes de "Casa del Poble", "Centre Autonomista" i "Foment Nacionalista Republicà", per tal de què passessin a visitar el nou local del carrer de Sant Joan on suara han traslladat el llur lloc social.

Allí foren amablement atesos pel president, Dr. senyor Josep Briansó i altres companys del Consell i en franca companyonia hi passaren unes hores força agradoses.

A les paraules d'ofertament del senyor Briansó hi correspongueren els representants dels centres visitants. Tots feren protestes de què calia conservar la intel·ligència avui existent per tal d'assolir el triomf de la causa de la llibertat de Catalunya i el millorament de la nostra ciutat.

LA INTEL·LIGENCIA I LES ELECCIONS

En els canvis d'impressions que aquests dies han tingut els directius dels partits republicans de la localitat, s'ha palesat una vegada més la conveniència de mantenir la concòrdia republicana i fer-la patent en les pròximes eleccions municipals.

Hi han anunciades noves reunions per tal d'arribar a un perfecte acord per tal de donar forma a totes aquelles qüestions que tenen un fons de coincidència.

ALBA, ESTA A PUNT

Segons ha anunciat el senyor Chaparrieta, ex-ministre albi, el seu quefe té el propòsit de tornar molt aviat a la península per tal de reintegrar-se a la vida política i actuar dintre el grup dels constituents. Essent aquesta l'hora de les esquerres no creu viable una solució Cambó.

Es veu que no devien arribar a reconciliar-se els dos ex-adversaris i deurem tornar a veure les batesses Alba-Cambó, en un plaç molt breu.

HA ESTAT OBERT L'ATENEU DE MADRID

Sense incident de cap mena, ha estat reobert l'Ateneu de Madrid que tantes vicissituds ha passat durant les successives dictadures.

Els elements directores han reanusat les tasques i esperen que sense noves interrupcions per part dels poders públics podran donar acoblement i hospitalitat a totes les manifestacions del pensament, sense prejudicis sectaris ni limitacions convencionals.

I HA ESTAT TANCAT L'ATENEU INSTRUCTIU OBRER

Per la policia barcelonina, ha estat tancat l'Ateneu Instructiu Obrer del carrer de Mercaders.

Hom diu que el motiu d'aquesta clausura s'ha d'anar a cercar al fet de que el Sindicat Unic del Ram de Construcció, segons diuen, hi funcionava clandestinament.

CONFERENCIA

Organitzada per l'Agrupació Socialista, les Societats d'obriers Forners i Boters i la Comissió Pericial de la Federació de Boters d'Espanya, demà, a les onze del matí, el prestigiós propagandista i membre de la Comissió Executiva de la Unió General de Treballadors, Rafael Henche, donarà una conferència en el local de la Casa del Poble d'aquesta ciutat. Versarà sobre el tema "La Unió General de Treballadors i els moments actuals".

NOU ANUNCI D'ELECCIONS

El president del Consell ha dit que cal creure en la sinceritat de les eleccions anunciades i que és tanta la frisança que senten per a arribar a la normalitat que malgrat no estiguin constituïts els Ajuntaments es faran les eleccions de diputats provincials el dia 6 de maig i que allargant molt, les Corts es reuniran abans del 15 de juny.

Si bé es mira, és anar molt depressa, tot això.

L'ASSEMBLEA D'ESTAT CATALA

En el local de l'Avenç Democràtic Republicà de Sant Andreu, avui a la vetlla i demà al matí, celebrarà assemblea l'Estat Català i altres elements afins, per tal

la nota estrangera

la qüestió del desarmament

Les negociacions que, per mediació dels delegats anglesos, s'han emprès per tal de solucionar el conflicte establert entre França i Itàlia, referent a la limitació dels armaments navals han arribat a bon fi. En la Conferència de Londres de temps enrera, en la qual s'anava a establir un acord naval entre les cinc grans potències marítimes Anglaterra, Estats Units, Japó, França i Itàlia, solament es pogué arribar a un acord entre les tres primeres. França i Itàlia degut a les seves divergències, no pogueren acceptar les bases del Tractat de Londres. Les negociacions actuals han fet que finalment, França i Itàlia arribessin a un acord, el qual de fet no és més que el mateix Tractat naval de Londres amb molt poques modificacions.

Amb aquest acord podem dir que la tivantor de relacions existent entre França i Itàlia ha quedat quasi bé esvaïda.

L'acord que temps enrera la intransigència i l'orgull de Mussolini el feu impossible, l'ha fet possible ara el canvi de tàctica del mateix Duce. Sembla talment que Mussolini ha acabat de creure en el triomf de la intransigència política per passar a creure en aquelles seves paraules pronunciades en un dels seus més bèl·lics discursos, "mentre hi hagi canons, les paraules seran belles però vanes".

L'acord naval que acaba d'establir-se entre França i Itàlia ha produït efecte favorable a tot Europa, per considerar-se com a un bon auguri per al manteniment de la pau europea. A més, amb el Tractat naval queda solucionat un dels punts principals de divergència que es presentaven en la futura Conferència del Desarmament.

La Conferència del Desarmament, la qual té de celebrar-se l'any vinent, es presenta després de l'acord entre França i Itàlia amb les millors perspectives d'èxit. No es coneix encara, el lloc on la dita Conferència es celebrarà. Actual-

d'establir punts de coincidència, els quals seran portats a la pròxima Conferència d'Esquerres.

NOU COMITE POLITIC

El Comitè polític del Centre Republicà Autonomista, ha quedat constituït pels senyors Joan Baget de Diego, Josep Bieta, Ricard Ferrater Gili, Josep Grau, Ignasi Iglésies, Josep Jordana, Jaume Saludes, Joan Vilaplana i Caietà Virgili.

L'AIXECAMENT DE JACA

Per a ahir dia 13, estava senyalat el consell de guerra a la caserna de la Victòria de Jaca per a fallar la causa incoada amb motiu dels successos que es desenrotllaren el dia 12 de desembre a les muntanyes d'Osea.

El fiscal demana 5 penes de mort, 66 de reclusió perpètua i 6 de sis mesos i un dia pels 77 procesats que hi ha.

L'HORA D'ESTIU

Amb molt bon acert el govern ha decretat per enguany l'hora d'estiu que el gabinet Berenguer s'entussudí en no voler habilitar.

Començarà el dia 18 d'abril i durarà fins el 4 d'octubre.

ment, s'està gestionant sigui a Barcelona, la ciutat on es celebri dita Conferència. L'Ajuntament de Barcelona en sessió de la permanent de la passada setmana aprovà una petició de l'alcalde en la qual diu, que recollint el desig manifestat per les entitats oficials, econòmiques i culturals de la ciutat es dirigeix a la Secretaria General de la Societat de les Nacions proposant sigui escollida Barcelona com a lloc per a celebrar la pròxima Conferència Internacional del Desarmament.

Aquesta petició feta per l'alcalde de Barcelona i aprovada per la permanent (no sabem si amb el vot en contra dels elements d'esquerra), nosaltres no la compartim. Al nostre entendre en un país que fa vuit anys que es troba sense Constitució; en un país que té un Codi Penal de Galo Ponte i que tolera una llei de Jurisdiccions, no deu celebrar-s'hi la Conferència del Desarmament.

M.

—Tanmateix els de la Lliga no més aspireu a les minories?

—Naturalment, si volguéssim anar per les majories hauríem de llogar socis.

SUBSCRIPCIÓ PRO - VÍCTIMES ORLIDADES

Suma anterior. 98'— Ptes.

Josep Coll Urgellés	2'— "
Josep Pedret Millàn	2'— "
Antoni Marsal	1'— "
Josep Borràs Bruget	2'— "
Pere Cantenys	1'— "
Francesc Bertran	1'— "
Josep Sans Cots	2'— "
Antoni Casanoves Mercadé	2'— "
Francesc Marimon Pedret	1'— "
Eladi Gullí	1'— "
Francesc López	2'— "
Manuel Bosch	1'— "
Joan Pallarols	1'— "
Joan Ferré	1'— "
Erasme Roselló	1'— "
Joaquim Alsó	1'— "
Josep Borràs Homs	1'— "
Marian Canals	1'— "
Rosend Olesti	2'50 "
Carles Robusté	2'50 "
Joan Escoda	5'— "
Josep Pujol	1'— "
Albert Lladó	5'— "
Ismael Casajoana	5'— "
Josep Borràs Massagué	5'— "
Salvador Felip	1'— "
Joaquim Jofré	1'— "
K K K	1'— "
Josep M. ^a Jordan	1'— "
X X	1'— "
J J J	0'50 "
Francesc Aixelà	1'— "
Joan Felip	1'— "
Romà Ferré	1'— "
Josep Carretero	1'— "
Pere Borràs	2'— "
Ramon Pallejà	2'— "
Antoni Barrera	2'— "
Eusebi Aguadé	2'— "
Joan Marca	2'— "
Josep Cervera	1'— "
Un catòlic	1'— "
Enric Vallverdú	1'— "
Antoni Sales	1'— "
Josep Olesti	1'— "
Jordi i Josep Cantenys	2'— "
Josep Saperes	1'— "
Esteve Massagué	1'— "
Ignasi Torrell	1'— "
Pere Pujol	1'— "
Francesc Olesti	1'— "
Jaume Asens	1'— "
Pere Sedó	1'— "
Josep Siré	1'— "

Total 182'50 Ptes.

(SEGUEIX OBERTA LA SUBSCRIPCIÓ)

Foment Nacionalista Republicà

Demà diumenge, a la tarda

GRAN BALL

Diada de Sant Josep, tarda i nit

GRANS BALLS

per l'orquestrina JAZZ-ARTÍSTICA

IMPREMTA FOMENT. - REUS

ENOFOSFORINA SERRA

Insubstituïble en les convalsescències

Neurastènia, Esgotament i Debilitat general

BANC DE CATALUNYA

Rambla dels Estudis, 10 - BARCELONA

Capital: 50.000.000 de pessetes

Tota mena d'operacions de Banca i Borsa

AGENCIES I SUCURSALS

Barcelona (Sans, Sant Andreu, Gràcia, Rambla del Centre, Plaça Comercial, Estació de França, Sarrià, Clot, Sant Martí i Laietana), Madrid, Girona, Lleida, Tarragona, Illes Canàries (Les Palmes, Aruques, Port de la Llum, Telde, Santa Creu de Tenerife, Guia, Galdar, Icod, La Laguna i La Orotava), Anglès, Arbúcies, Arenys de Mar, Badalona, Banyoles, Blanes, Caldes de Montbuy, Calella, Coll-Blanc, Figueres, Hospitalet, Hostalric, Ibiça, Igualada, Llagostera, Malgrat, Manresa, Masnou, Mataró, Molins de Rei, Moncada, Olot, Palafrugell, Palamós, Portbou, Rosses, Santa Coloma de Farnés, Torroella de Montgrí, Valls, Vendrell, Vich, Vilafranca del Penedès

ENTITATS ASSOCIADES: Banc de Reus de Descomptes i Prèstecs, Banc de Tortosa, Banque de Catalogne (París) i Banc de Palafrugell.

VIATGES CATALONIA

Impresiones políticas del Momento

— DE —
FREDERIC DE MAGRIÑA

Interessant publicació que acaba de sortir en la que es reflexa amb una valentia sense precedents l'esperit polític d'Espanya. Conté interessants capítols que tracten del moment polític de Catalunya, del separatisme, de les responsabilitats, de la dimissió d'Argüelles, de les eleccions, etc., etc.

De venda a les principals lliberies d'Espanya

A REUS: LIBRERIA TRICAZ
CARRER MONTEROLS

A. MARTRA

DROGUES - ARTICLES FOTOGRAFICS - PEL·LICULES DE LLOGUER

Agència per la Comarca de la HISPANO - FOX - FILM - S A E

RAVAL ALT JESÚS, 42 REUS

ENSENYAMENT DE PIANO

PER

JOSEP JOFRÉ

Professor Primer Premi de l'Acadèmia Marshall

Raval Robuster, 35-3.er
REUS

Fàbrica de Gorres

CAMISERIA
CORBATERIA
BARRETS
BOINES

J. RIUS

Plaça Constitució, 2. - REUS

Tintoreria Barcelonesa

DE

Manuel Cibiach

Dols a les 8 hores
Es tenyeixen tota classe de colors a la mostra

Carrer Galanes, 7 - Taller: Nova de Sant Josep, 5

PER GENERES DE PUNT Magatzem Sta. Anna

Assortit completíssim

Qualitats superiors

Preus limitats

ESPECIALITAT EN MITJES I MITJONS

C. Sta. ANNA, 24

REUS

EL NEGRITO LA CASA DELS

GENERES DE PUNT

MONTEROLS, 33 i GÜELL I MERCADER, 24 - REUS

El més gran assortit en tota mena d'articles interiors i exteriors de punt
Concessionari exclusiu de les formoses mitges

FORMALLA

Fustes Abelló

Pi i Margall, 4

REUS

Per l'assortit de teixits i novetats, per la qualitat sempre insuperable i sobre tot pels preus limitadíssims,

Magatzems EL INDIO

és la casa que li convé

Llovera, 18 - Tel. 547 B. REUS

UNA SASTRERIA

de qualitat a preus que representen un gran estalvi. Heus aquí què us ofereix

Magatzems EL SOL

LA SASTRERIA QUE CAL CONEIXER

Raval Sta. Anna, 23 al 27. - REUS

Vegi l'assortit. Consulti els preus. Milers de clients proclamen l'excel·lència dels nostres serveis. Vostè serà també un client addicte si comprova personalment els avantatges que ofereix el nostre servei de Sastreteria.

CONFECCIONS

El millor assortit

Les millors qualitats i
els millors preus els
trobareu a

EL BEBÉ

Monterols 28

Sucursal de la Tintureria Française de Barcelona

REUS

Oficina de Farmàcia :-: Centre d'Específics

- de -

Francisca Cavallé i Pí

Raval alt de Jesús, 40 - Teléfon núm. 9 A

Acurada preparació de fórmules magistrals amb productes de les més acreditades marques

Extens assortit en Perfumeria de producció nacional i estrangera

Aigües minerals

Oxígen pur : Injectables

Ortopèdia : Herboristeria

Avisant per teléfon es reculliran i es serviran els encàrrecs a domicili

Banc de Reus

Fundat en 1862

RAVAL STA. ANNA, 22 i 24

CAIXA D'ESTALVIS

Banca - Préstecs - Cupons - Valors

Girs - Custòdia de Valors - Caixes de lloguer

Bitllets del ferrocarril per a totes les places d'Europa **VIATGES** Bitllets quilomètrics Viatges a Forfait

Farmàcia Serra del Doctor Ornosa

Raval Santa Anna, 80 - Teléfon núm. 8 - REUS

M E D I C A M E N T S M O D E R N S

Radio

Aparells directes a la corrent, a l'abast de tothom

Superhectodino

de gran potència i selectivitat

complet amb làmpares **325 ptes.**

Demaneu una demostració dels nous aparells

COLUMBIA

al seu distribuïdor

PERE ROMERO

LLOVERA, 27 - REUS

El Dr. **Jaume Roig i Padró**

tindrà consulta a Reus tots els dies de 4 a 7. Carrer Major, 3

— RELLOTGES, GRAMOFONS - DISCS —

“LA VOZ DE SU AMO”

De venda: R. PERPIÑA

Major, 28 REUS

: Fàbrica de sommers i teles metàl·liques :

EUGENI MONSÓ

Raval de Sant Pere, 13

REUS

CASA CAIÀ

Automòbils - Camions - Neumàtics «Dunlop» - Lubrificants «Vacuum» - Accessoris

Sant Joan, 19-Tel. 171 B

REUS

ANTIGA “CRUZ ROJA”

MONTEROLS, 3 - REUS

ULLERES - BRAGUERS

Les millors qualitats

Preus reduïts

Magatzems LA FLECA

PERFUMERIA : : BISUTERIA

QUINCALLA : : JUGUETS

DIPOSIT A. G. P.

PAPERS DE TOTES CLASSES I MANIPULATS

CARRER ALEUS, 1 - TELÉFON 566

REUS